

พุทธบริษัท ๔ บรรลุธรรม

พระบรมศาสดาตรวดูจิตใจของพุทธบริษัททั้ง ๔ โดยเน้นมาที่ ภิกษุรูปนั้น แต่ตรัสถึงทุกคนรวมๆ ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงดูหญิงผู้เป็นที่รักของมหาชน ในกาลก่อนชนทั้งหลายในพระนครนี้ ให้ทรัพย์ ๑,๐๐๐ จึงจะได้นางไปครอบครองวันหนึ่ง บัดนี้ แม้ผู้ที่รับเอาตัวนางสิริมาไปฟรีๆ ก็ยังไม่มี ร่าเริงถึงเพียงนี้ได้ถึงความเลื่อมและสิ้นไปแล้ว ภิกษุทั้งหลาย เธอจงดูอัตภาพอันเปื่อยเน่านี้”

แล้วทรงแสดงพระธรรมเทศนาเกี่ยวกับความไม่เที่ยงของสังขาร เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็เสื่อมสลายไป ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เราสังเกตไม่ออก แต่กาลเวลาผ่านไป พอฟันหัก ผมหงอก ผิวหนังเหี่ยวย่น มีกระดูก มีอะไรต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป เราถึงจะสังเกตเห็น สังขารมันจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างนี้

ภิกษุ นั้น เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว ใจก็สลด
พอใจสลดก็เกิดนิพพิทา วิราคะ วิมุตติ วิสุทธิ สันติ นิพพาน
เรียงกันมาตามลำดับอย่างนี้

นิพพิทา คือ มีความเบื่อหน่าย ไม่มีความรักในร่างกาย
ของตนเองและของผู้อื่น

วิราคะ คือ ใจที่คลายจากความกำหนัดยินดี

วิมุตติ คือ ใจหลุดจากความผูกพัน

วิสุทธิ คือ จิตบริสุทธิ์ เกลี้ยงๆ ว่างๆ

สันติ คือ ใจหยุดนิ่ง ดิ่งเข้าไปสู่ภายใน เข้าถึงพระรัตนตรัย
ในตัว

นิพพาน คือ ไปสู่พระนิพพานได้

ภิกษุทั้งหลายได้บรรลุธรรมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง
ภิกษุรูปนั้นซึ่งคลายความผูกพันกับนางสิริมาไปแล้ว เข้าถึง
กายธรรมพระโสดาบันหน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เป็นพระโสดาบัน
แล้ว ได้ถึงจุดแห่งความเป็นพระอริยบุคคลเบื้องต้น มาเกิดอีก
ไม่เกิน ๗ ซาติ ท่องเที่ยวอยู่ระหว่างเทวโลกกับมนุษย์โลก แล้วก็
ทำพระนิพพานให้แจ้งได้